

GERİYE DÖNÜŞÜM

Selçuk PERİN

8.03.2001

Bazen oturduğum yerde düşünüyorum. Her şey gerçekten para ile ölçülüyor diyor ve insanların para uğruna yapmayacakları hiçbir şey yok deyiveriyorum. Gerçekte her şey para mı? Sanmıyorum !

Her geçen gün milli servetten neler kaybediyoruz biliyor musunuz? Bilmiyorsanız da hatırlatıvereyim.

Sabah arabanızı çalıştırıp işe gidinceye kadar, rölantide beklediğiniz süreler, arabanız yoldaki bir çukura girip çıktığında yarattığı hasar, Evde kullanmadığınız elektrikli aletlerin ve lambaların açık olması, attığınız çöpün ayrılmış olmaması. Vs... Vs...

Çöp dedik'te... Çöp ne kadar çok para ediyor biliyor musunuz? Zaten geriye dönüşüm derken buraya gelmek istiyordum.

Belçika'da bazı belediyeler çöp torbalarını satıyorlar, veya üzerine yapıştırılacak etiketleri satıyorlar. Bir de başka tarafı var bu uygulamanın. O da Çöp torbaları renkli. Neden mi? Eh ! İşte zaten her şey bu soru ile başlıyor.

Gri veya Siyah torbalar genel çöp için. Durun genel çöp dedik ama, bunun içine ne isterseniz koyamazsınız. Bu torba yemek atıkları, yağlı kâğıtlar meyve ve sebze kabukları için. Mavi torbalar ise, plastik, teneke, pet, cam, süt kartonları vb. için kullanılıyor. Sarı torbalar var onlar da kâğıt, karton, gazete ve reklamların koyulması için. Bir tane daha kaldı o da yeşil torbalar. Bu ise genellikle bahçe artıklarını atabilmek için. Yani bahçeniz var, çimeninizi ketsiniz, çiçekleri budadınız atıklarınız bu torbaya giriyor.

En doğal soru da, Peki bu adamlar bunları ayırttırıyorlar, sonra ne olacak... Eh ! İşte işin en güzel tarafı da bu. Paris belediyesi 40 seneye yakındır çöp fabrikalarını geliştiriyor. Bu son 40 sene içerisinde de Çöp fabrikalarının kazanlarından şehrin her bir yanına, yanılmıyorsam 2500 km.lik boru şebekesi döşediler. Tek bir boru da değil. Çift boru şebekesi... Bu borulardan bütün Paris'e sıcak su, hem musluk'ta hem de kalorifer'de, dağıtılıyor. Yani her şeyden önce atık ısı kullanılıyor. Hem kullanılıyor, hem de belediye'ye bir para getiriyor.

Ha! Unutuyordum ikinci boru var... O da işyerlerine, atölyelere, fabrikalara basınçlı hava dağıtıyor. Bedava değil bu, ama pahalı da değil. Sistemin bakımına harcanıyor bu gelirler. Ama Paris'te 30 senedir hava kirliliği konusu konuşulmuyor bile. Konuşulduğu zaman da arabalar, kamyonlar ve otobüslerin atıklarının problemleri konuşuluyor.

Peki kalanlar ne oluyor? O zaman Belçika'ya dönelim. Sarı ve mavi torbalar atık ayıklama merkezlerine götürülüyor. Burada açılan torbalardan çıkanlar da ayrıldıktan sonra bunlar atık işleyen fabrikalara satılıyor. Ama bu sistem içerisinde en iyi değerlendirilen maddelerden birisi de kâğıt. Toplanmış bütün kâğıt geri dönüyor, ya karton kutu, ya paket kâğıdı ya da tuvalet kâğıdı olarak.

Camlar birikiyor ve renklerine göre ayrıldıktan sonra tekrar kullanım için satılıyor, teneke ve demir ha keza. Bir de PET var, yani şu plastik şişeler, kutular, paketler vs. Onlar ne oluyor diye siz sormadan ben söyleyeyim. Onlar tekrar granüle hale getiriliyor ve plastik üretiminde kullanılmak üzere geri geliyor.

Öte yandan da ev atıkları yakılıyor, yakılan atıkların ısısından hem sıcak su, hem basınçlı hava elde edilirken, bir de elektrik türbinleri döndürülüyor. Bundan elde edilen elektrik ihtiyaca karşılık vermek üzere sisteme katılıyor, küller ve kompost haline getirilebilecek atıklar ise dinlendiriliyor, önce içersinde metan oluşturuluyor ve kullanılıyor, sonra da o kompost gübre olarak kullanılıyor

İşlemler pek o kadar zor da değil. Bunu yapmak istemek gerekiyor.

Türkiye bir elektrik sıkıntısı içinde ! Türkiye belli yörelerinde hava kirliliğinden şikâyetçi. Bu yöntemler elde iken bunları neden kullanamayız? Neden kullanmayalım?

Bilemedi iseniz o zaman ben söyleyeyim. Belediyeler çöp alanları belirliyorlar. Bu çöp alanlarına çöpler yığılıyor. Zaman zaman metan birikiyor ve patlıyor, insanlar yaralanıyor ve ölüyor... Sonra bu alanlardan cam, pet, kâğıt vb gibi maddeleri toplayabilmek için bazı kişilere, bazı şirketlere ihale karşılığı izin veriliyor. Onlar da bunu değerlendiriyorlar. Şayet bu işlevin getireceği 100 ise belediyelere 2 veriliyor. Ama problem o değil.

Vergi verip, Belediyesinden servis bekleyen halka da hiçbir şey verilmiyor. Tabiat'tan aldıklarımızın hiç birisini geri vermemeye devam ediyoruz. Hava kirliliği ormanlarımızı etkilediği zaman da hop oturup hop kalkıyoruz. Şehirler duman altı olduğunda kabahatli hep tabiat oluyor.

Peki biz insanlar hiç kabahat'lı değil miyiz?